

Pregled projekta naslijeđa Tužilaštva MKSJ-a u vezi s krivičnim gonjenjem za zločine seksualnog nasilja

Prije osnivanja Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) 1993. godine, seksualnom nasilju počinjenom za vrijeme sukoba pridavano je malo pažnje, što je za posljedicu imalo to da nije bilo pozivanja na odgovornost i da nije postojala sudska praksa na tom području. MKSJ je postigao velike rezultate u krivičnom gonjenju za zločine seksualnog nasilja i u razvoju sudske prakse. Gotovo polovina svih osoba koje je osudio MKSJ, proglašena je krivim za zločine seksualnog nasilja.

Tužilaštvo MKSJ-a radi na dokumentovanju svog naslijeđa u vezi s istragama zločina seksualnog nasilja i krivičnim gonjenjem njihovih počinitelja (Projekat Naslijeđe). Kako se MKSJ približava okončanju svog rada i prenosi funkcije na Mehanizam za međunarodne krivične sudove, ukazala se jedinstvena prilika da se zabilježe i objave informacije o iskustvima Tužilaštva i onome što je naučilo u vezi sa zločinima seksualnog nasilja, prije nego što se institucionalizovano znanje toliko rasprši da se neće moći lako rekonstruisati. Ovako sabrane informacije će biti od velikog interesa našim kolegama na području bivše Jugoslavije, gdje je izgradnja kapaciteta za krivično gonjenje za zločine seksualnog nasilja i dalje prioritet kako bi se premostio jaz nekažnjivosti za veliki broj preostalih počinitelja. U širem smislu, Projekat Naslijeđe će biti od značajnog interesa za inicijative za izgradnju kapaciteta na nacionalnom nivou širom svijeta.

Tužilaštvo je prikupilo relevantne materijale u vezi s istragama zločina seksualnog nasilja i krivičnim gonjenjem njihovih počinitelja tokom protekle dvije decenije. Konkretno, Tužilaštvo je sastavilo obiman dosije interne dokumentacije, podnesaka, dokaznih predmeta sa suđenja, svjedočenja i drugih dokumenata na osnovu kojih se pruža uvid u široki niz tema. Tužilaštvo je takođe sakupilo medijske izvještaje i knjige objavljene u vrijeme kada su počinjeni zločini, koje opisuju incidente seksualnog nasilja počinjene tokom više ratnih sukoba, prvenstveno u Bosni i Hercegovini, u zatočeničkim logorima i drugim zatočeničkim objektima, kao i izvještaje nevladinih organizacija i druge materijale koji donose kritički prikaz rada Tužilaštva na zločinima seksualnog nasilja. Ove informacije, zajedno s informacijama iz intervjua s više od 40 bivših i sadašnjih zaposlenih u Tužilaštvu koji su radili na predmetima u vezi sa seksualnim nasiljem, pruža fokus za kritički osvrt na ono što je naučeno i na izazove s kojima se susreću timovi koji vode prvostepene i drugostepene postupke u predmetima u kojima se navode optužbe za seksualno nasilje.

Zahvaljujući sredstvima dobijenim od organizacije *UNWomen*, Tužilaštvo je ostvarilo značajan napredak ka dovršenju ovog projekta naslijeđa i u trenutno je u završnoj fazi izrade radne verzije prvog izdanja knjige u kojoj se nalaze primjeri onoga što je Tužilaštvo naučilo prilikom krivičnog gonjenja za zločine seksualnog nasilja. Tužilaštvo nastoji da završi rad na ovoj knjizi, koju će objaviti *Oxford University Press*, krajem 2015. godine, a promocija knjige će biti održana u Haagu krajem 2015. ili početkom 2016. godine.